

BX1935

.12

1660

c.1

ENVCLEATIONES,
ADDITIONES.
ATQVE NOTAE,
AD

LIBRVM SECUNDVM VARIARVM RESOLVTIONVM
Illustrissimi, ac Reuerendissimi D. D. Didaci Couarruas à
Leua, Episcopi Segouiensis, ac Supremi
Consilij Castellæ Præidis.

46370

AVTHORE LICENTIATO D.DIDACO TRANIZ
de Ria V.I.P. ac Supremorum Tribunaltum in
Hispana Curia Aduocato.

Sed a ce
uni reg
lustrant,
ne, pariterque re
lium sibi
sicut; quia sub te
integritas,
inta sinceritas in
fidentie. I
quam astui, fra
timor, qui
are iura des
lius, cum in tanta rerum, ac
la diu meditata videntur, que
dit Belga: Nihil inquam temere elat
er, Tuo consilio magis, quam Mart
ne retinante, qui aiebat, tutissimum es
proditur. Nulla quippe moenia funtam
vallorum proditione capiantur. Prudentis,

LEGIO.

arcia de la Iglesia. Anno 1660.

BX1935
Ia
1660

24.10.16.10.11.11.11.

VOGLIO GIA
S. Iacobo
S. J. O. R. A.

S. I. O. R. A.
S. J. O. R. A.

ILLVSTRISSIMO.

D.D. JOSEPH GONZALEZ DE VZQVETA,
Equiti Ordinis D. Iacobi, Domino oppidi de Boadilla; à Consilijs Ca-
tholicæ Maiestatis in Supremo Cameræ Castellæ, Sanctæ
Inquisitionis, atque Indiarum Præsidi
meritissimo.

Vm iam secundogeniti fetsis edendi tempus aduenierit. Praes il-
lustrissime, iterum tua excella lumen peto, ictum ad te arcem
munitissimum aduolo, iterum te auxiliare numen exoro. Dum
enim clarissimi, charissimique filii tui eximio nomine primi-
tias lucubrationes feliciter insigniri, non minus tibi, quam ei
obsequium exhibere, & virtusque gratiam pariter auctorari mihi
fuit cordissimo gratius tibi fore iuxta parentum commone vorum
credi, quod genero te proli habebatur. Quam ratus recens hic
libelus locem aspicer, si tuas ad ipsifatur aras, quas nemo, vel
maxime intrepidas audebit atrectare. Quam hilatia ad egregia clementia, ac potesta-
ris alas confugiet, sub quarum regimine fulmina sinistra tidebit. Quis tentabit impug-
nare, quem fouscas, carpere, quem commendes, contemnere, cui plaudas, cum te Hispani-
num iurisprudentia (ad quam operis argumentum spectat) Apollinem vniuersus orbis
agnoscet, apud quem ob venustissimam virtutum conglabationem mirabile
rum habet. Natura namque omnia sua decora nulli conferre eminenter solet, ut con-
cinnè obseruat Nazianzenus. Non eis, inquit, qui per omnia ad summum vijus graftatus sit: Orat. 20.
erianis apud nos præstantissimæ, qui vel unum quam maxime & præstatissime præsterit, &
ante cum Graecus Poeta.

Non vni dat cuncta Dens, formosus ut idem
Sit simus & prudens, ac multa laude desertus
Qui specie caruit, Deus hunc mirabilis ornat
Viribus eloquij, quo sit, mireatur, ut unum
Hinc alij suavis lingua dulex dñe cap. 3.

Vix apud
Homer.

Sed à communis regula singulari liberalitate te exceptit, in quo cuncta, quæ ceteros il-
lustrant, apprime, pariterque resulgen. Iustitia apud te pacatissimum, illibatumque so-
lium sibi constituit; quia sub te Præside quanta legibus dignitas, quanta tribunalibus
integritas, quanta sinceritas iudicijs, quam sine diuturnitate lites, quam ex æquitate
sententie. Nunquam autem, fraudibus, aut potentie minus licuit. Odium, grata, ambitus,
timor, quia violare iura desperarunt, longissime absunt. Qui d prudentia tua mirabi-
lius, cum in tanta rerum, ac negotiorum varietate nihil elabitus corrigendum, & singu-
la diu meditata videntur, que ex tempore reddit, quod is suo Alberto eruditus prodi-
dit Belga: Nihil unquam temere elopsum, nihil imprudens, & quod distam nolle, unq catus pa-
riter. Tuo consilio magis, quam Martialisbus copijs Duces, Rempublicam tueris. Antifhe-
ne testante, qui aiebat, tutissimum esse morum prudentiam, quod is nec collabitur, nec
proditur. Nulla quippe moe na suntam munita, quin machinis, aut luffis, onibus, aut
vallorum prædictione capiantur. Prudentis autem decreta sunt inexpugnabilia. Hec
cap. 1

cap. 1

1080044709

CENSURA.

D. Ioannis Pacheco eximij, ac primarij causarum Patroni apud Suprema Tribunalis
in Curia Catholicæ Maestatis.

EX COMMISSIONE SUPREMI CASTELLAЕ SENATVS.

R Egij, Supremique Senatus iussu legi, & euoluji *Additiones*, *Etue Enucleationes ad lib. 2. Variar. D. Pres. Cons. a D. Didaco Yáñez de Faria causarum Patrono elaboratas. Opus sanè laboriosum agnoui, plurima accuratè ingeniose, & abundanter tractata inueni, & quæ Authoris diligenter, & doctrinam, iuris legumque peritiam demoltrant. Nihil in eis reputari Catholicæ Fidei, vel bonis moribus contrarium, ideo prelio, & studio forsum oculis dignum indicio, ac censio. Matri di 17. mensis Martij, anno Domini 1660.*

Licent. D. Ioannes Pacheco.

LICENCIA DEL ORDINARIO.

N Osel Licenciado Don Alonso de las Rivas y Valdés, Vicario de la villa de Madrid y su partido, &c. Por la que a Nos toca, damos licencia para que se pueda imprimir y vender un libro intitulado, *Addiciones al libro segundo del Señor Don Diego de Covarruizas*, compuesto por el Licenciado Don Diego Yáñez Faria, atento que de la censura del Licenciado Don Francisco de la Puente Agüero, Colegial mayor del Colegio del Arzobispado en la Universidad de Salamanca, a quien lo remitimos, consta no tiene cosa contra nuestra Santa Fe, y buenas costumbres.

SVMA DEL PRIVILEGIO.

P Or priuilegio de su Magestad Católica, despachado en Madrid a quatro dias del mes de Abril de 1660, referendado de Martín de Villalba su Secretario, se da licencia al Licenciado Don Diego Yáñez de Faria, Abogado en los Consejos, para que el susodicho, o la persona que fu poder querer, y no otra alguna por tiempo de diez años siguientes pueda imprimir este libro intitulado, *Additiones, Enucleationes, & Nota ad lib. 2. Variar. Refol. D. Presidis D. Didaci Covarruizas*, so las penas en el dicho priuilegio contenidas.

TASSA.

L Os señores del Consejo de su Magestad tassaron cada pliego deste libro intitulado *Additiones, Enucleationes, & Nota ad lib. 2. Variar. Refol. D. Presidis Covarruizas*, a cin co maravedis cada pliego, como consta de la fee que dello dio Miguel Fernandez de Noriega, Secretario del Rey nuestro señor, y su Escrivano de Cámara del dicho Consejo. En Madrid a 30 de Setiembre de 1660.

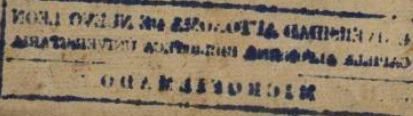
ERRATAS.

Pagin. 4.n. 3. illo, illud pag. 6.n. 112. ancamiento, faneamiento, pag. 14.n. 73. v. flitus, veritus, pag. 17.n. 72. cuius, cui pag. 26.n. 18. errat, erat; pag. 36.n. 8. eff. sit, pag. 39.n. 19. locos, locus, pag. 42.n. 30. aliqui, aliquid, pag. 48.n. 53. non eserit, dele non, pag. 59.n. 96. Regia, Regiam, pag. 66.n. 28. deceptrorum, deceptorum, pag. 71.n. 53. necessitate, necessitat, pag. 72. n. 56. excusetur, excuset, pag. 77.n. 76. traditur, traditam, pag. 80.n. 6. alijs, alijs, pag. 81.n. 10. remanet, remanent, ibi tenent, tenet, pag. 92.n. 5. habet, habet, pag. 97.n. 30. iucundebet, iucamber, pag. 98.n. 38. praelebitus, praelebitus, pag. 100.n. 46. cogit, cogit, pag. 105.n. 2. animatis, inanimatis, pag. 109.n. 18. a particula, ea particula, ibi sufficeret, pag. 123.n. 17. domu, domum, pag. 126.n. 36. subiici, subiici, pag. 127.n. 37. sentiunt, sentiant, pag. 129.n. 45. cum cum, pag. 130.n. 47. Maiestatum, Maiestatem, pag. 138.n. 86. quod, quo, pag. 143.n. 112. lin. 3. adde ibi pietatis, adde compellit, pag. 146.n. 134. ostendant, ostendam, pag. 156. n. 24. tener, tenor, pag. 164.n. 59. mandati, mandataris, pag. 172.n. 109. leges, lege, pag. 175.n. 128. reseruatur, reseruantur, pag. 186.n. 2. labori, laboris, pag. 192.n. 81. norant, norat, pag. 193. n. 90. quis, qui, ibi videtur, bidente, ibi acti, actu, pag. 201.n. 11. liquidare, liquidati, p. 210.n. 30. decisionum, decisionem, p. 211.n. 36. denegarur, denegatum, p. 215. lata, data, p. 217.n. 22. lin. 1. dele, cft, p. 219.n. 39. testes, testis, o. 226.n. 81. discetur, discedat, ibi, n. 89. adhibendum, adhibendum, pag. 229.n. 104. paciendum, paciendam, p. 230.col. 2. in fine adde 9. 17 nu. 35. Pax in pag. 238.n. 28. lin. 5. censer, non censer, p. 242.n. 50. rationi, ratione, p. 255. in fine adde: expelere, qui non proprio indiget viuis, p. 273.n. 42. lin. 10. transfer, non transfer, ibi n. 46. lin. 9. habet res, dele, res, pr. 274.n. 48. lin. 13. in re, de, le, in, p. 276. n. 62. Paulus III. II. p. 277.n. 75. contractas, contractas, ibi h. 72. tenetur, p. 280.n. 78. refert, referrit, pag. 289.n. 21. ars, par, p. 295. lin. ultima ibi, cum, adde, qua, p. 298.n. 59. Ecclesia, Ecclesia, pag. 302.n. 79. legitimata, legitimata, p. 313.n. 45. assuerat, assuerans, p. 317.n. 68. hereditati, hereditate, p. 322.n. 95. mentione, mentione, p. 325.n. 109. ab, ad, ibi n. 114. patronatus, patronus, p. 326.n. 115. accessori, accessori, p. 327.n. 120. familiare, hereditarium, p. 331. in fine, adde, præstare, p. 333.n. 23. domini, domini, p. 334.n. 25. res, res, q. 335.n. 39. in fine de viu cap. de acq. posse, p. 337.n. 45. alijs, alijs, p. 346.n. 24. secularem, Ecclesiasticum, p. 348. n. 29. in ea, in eo, p. 349.n. 36. antiqui, an qui, ibi n. 37. Iunonis, Iunonis, ibi n. 39. lin. 3. adde, agitur, p. 353.n. 61. expreßile, expreßile, p. 37.n. 146. priuent, priuent, pag. 386.n. 215. qua, quia, ibi immunitate, immunitati, ibi violatur, violator, ibi, lin. 19. adde, venire.

Licenc. D. Carlos Murcia
de la Llana.

PROLOQVIVM M VICTORIA D

E O plausu benigno, quem prior libellus felicitet obtinuit, hic alter illectus in lucem prodit alaces, quem profecto eadem benevolentia te prosequuturum confido, cum non minori cura, imò forsitan exactioni studio elaboratum illum repeties. Ipsum de me benemerentibus in libamen gratitudinis dico, quibus itidem præstite fidei nexu me astristum agnosco, quippe huic oneri me supposuisse memini, dum primitiuam prolem ediderim: quin, ut promissa penitus adimpleam, laboriosum calamum non deponam, donec tertium, & quartum librum Variarum, nec non vnicum Practicarum Illustrissimi D. Couarruias, Deo annuente votis, pro viribus exortent. Quod quidem opus, et si per se minus arriserit, deuotione scriptis diligenter non poterit. Vale.

INDEX
CAPITVM

- C**ap.1. De iure creditorum in personas eorum, qui non soluunt, & de bonorum cessione. pag. 1.
 Cap.2. Vlfructarius num ad debita testatoris tenetur, à quo vsum-fructum ex ultima voluntate obtinuit? pag. 21.
 Cap.3. De 1. ratione circa premium contingente ad interpretationem l. 2. C. de relcind. vend. pag. 32.
 Cap.4. Remedium l. 2. C. de refc. vend. an renunciatione contrahentium tolli possit? pag. 59.
 Cap.5. Vtrum venalia sub legato bonorum omnium continetur & ad interpretationem l. generali, s. Vxori, ff. de vlfruct. leg. pag. 78.
 Cap.6. De diuinarum, & paupertatis qualitate, cuique probatio eius in iudicij incumbat. pag. 91.
 Cap.7. Pluribus codem incendio, vel ruina peremptis, quis alteri superuixisse presumatur. pag. 104.
 Cap.8. Poena in fonti pro alieno crimine irrogari, licitum ne sit? pag. 117.
 Cap.9. Poena quomodo commensuranda delicto, facti, ac personarum qualitate perpenfa. pag. 151.
 Cap.10. Crimen semel in iudicium deductum quād iterum obijci ad punitionem possit. pag. 177.
 Cap.11. De exequitione publici, vel priuati instrumenti traduntur aliqua, & num exequi possit, quod liquidam quantitatē non continet? pag. 199.
 Cap.12. Vtrum à sententia, sive laudo arbitrii, aut iudicis, qui eius loco subrogatur, appellatio iure permissa sit? pag. 209.
 Cap.13. Unico testi non iurato, vel vario an credendum sit & de instrumentorum reprobatione per testes. pag. 212.
 Cap.14. Sub generali liberatione quæ remissa censeantur, & an dolus remitti queat? pag. 233.
 Cap.15. Successor vniuersalis, vel singularis quando possit à locatione antecessoris ante tempus expletum resilire. pag. 244.
 Cap.16. De locatione bonorum Ecclesiæ, vbi & nonnulla de alienatione notantur. pag. 264.
 Cap.17. De solemnitatibus in alienatione bonorum Ecclesiæ adhibendis, ac de emphyteusis Ecclesiastica concessione. pag. 284.
 Cap.18. De successione feudi, emphyteusis, & iurius patronatus Ecclesiastici. pag. 304.
 Cap.19. De interpretatione l. quoties, C. de refc. vend. pag. 328.
 Cap.20. De immunit. Ecclesiastic. pag. 340.

AD

ADDITA,
ATQVE NOTATA.
AD CAPVT PRIMVM.

S V M M A R I V M .

- 1 **D**ebitores, qui soluendo non erant, quomodo ante legem duodecim tabularia creditoribus suis addicebantur.
 2 Decemvirales constitutio quid immutauerit.
 3 Lege Petilia militia cum debitoribus, qui facultatibus defecerant, agi co pit.
 4 Filiis eorum, qui soluendo non erant, proportionis debitis creditoribus tradiebantur olim apud Romanos.
 5 Patres possunt suos filios in pignus dare, sive me prementes. Limitatur in filio sacrissimato.
 6 Apud Hebreos in filiis debitorum fuerint servi pro paternis debitis.
 7 Seruitus Hebrorum quādū durabat, cum unus alterius seruitur.
 8 Debtores non habentes unde soluerent, post l. et alienum, C. de actionib. & obligat. in vicinis detinebantur, nisi bonis cedere velent.
 9 Homo liber pignori dari a se, nec ab alio possit.
 10 Homo liber inter priuatōs an obses tradipotest?
 11 Prelatus num possit sibi subditos obses dare?
 12 In exequitione quis ordo seruandus, quoad bonorum distinctionem.
- 13 Debitor non prestans cautionem de idoneitate, vultus, de sancamiento, ad carcere ducitur, et si bona habeat.
 14 Feme minore honeste viventes pro debito ciuili non carcerantur.
 15 Mulier maritata licet turpiter vivat pro debito ciuili non est carceranda, nisi maritus consentias turpitudini.
 16 Master, vel via pro debito ex administracione tutela liberorum carcere non mancipatur.
 17 Militia apud Romanos triplex, & de aliis quibus eorum privilegiis.
 18 Milites, qui in Hispania Hombres de armas vocantur, privilegiis armata militie decorantur.
 19 Privilegii militia concessis milites renunciae non valent.
 20 Quibus casibus miles pro debito ex contractu in carcere mittitur.
 21 De militari, ac militum privilegiis, qui differunt.
 22 Quis in Hispania propriè dicebatur hidalgus, & quis nobilis.
 23 Filius naturalis paterna nobilitate decatur, eiusque gaudet privilegiis, idem est de uxore.
 24 Nobilis in Hispania carcere non subiicitur ob debitum, quod ex delicto, vel quasi non esse debet.